

Veiligheidsplan CBS Oranje Nassau

1. Doel

Dit veiligheidsplan heeft als doel:

Alle kinderen voelen zich in hun basisschoolperiode veilig, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Onder veiligheid wordt de sociale, psychische en fysieke veiligheid van leerlingen verstaan.

Door regels en gedragsverwachtingen zichtbaar te maken, kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en gedragsverwachtingen.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

2. Schoolklimaat

Onze school vindt een goed pedagogisch klimaat zeer belangrijk. Dat uit zich in aandacht voor normen en waarden die we vanuit de identiteit van de school belangrijk vinden.

Wij vinden de sfeer waarin een kind moet opgroeien van groot belang om zo een volwaardig mens te worden. Wij vinden een vriendelijk en veilig klimaat, met orde en regelmaat, een basisvoorwaarde. Pas als het kind zich veilig voelt, kan het zich ontwikkelen.

Daarom gaan we binnen onze school in alle groepen uit van gedragsverwachtingen en bespreken die met de leerlingen. Hierbij wordt rekening gehouden met de leeftijd van de leerlingen. We hopen zodoende dat er een preventieve werking van uitgaat en spreken de kinderen die zich niet aan de gemaakte afspraken houden daarop aan. We hanteren hiermee een zogenaamd preventief pestbeleid.

We zien elk kind als "een belofte", immers elk kind wordt geboren met talenten en mogelijkheden. Vanzelfsprekend willen wij er voor zorgen dat elk kind zich veilig en gelukkig kan voelen en gewaardeerd wordt om wie het is; "zoals je bent, is het goed".

3. Gedragsverwachtingen

1. Ik kom niet aan een ander kind als hij of zij dat niet wil.
2. Ik ga netjes om met de spullen van een ander als ik die mag gebruiken.
3. Ik help als ik zie dat iemand het lastig heeft.
4. Als ik mee wil spelen, vraag ik het eerst.
5. Ik vraag of iemand mee wil spelen, als ik zie dat hij of zij alleen staat.
6. Ik ga respectvol om met anderen (kinderen, onderwijzend personeel en pm-ers).
7. Als iemand zegt "stop, hou op, ik wil dit niet" dan stop ik direct, want het kan voelen als plagen.
8. Ik maak op een positieve manier gebruik van sociale media.
9. Als er gepest wordt, vertel ik het aan mijn leerkracht. Dat is geen klikken!
10. Ik ben eerlijk.
11. Als ik hulp nodig heb, dan bespreek ik dat met mijn leerkracht.

De gedragscode die bestemd is voor alle mensen die betrokken zijn bij SCOPS ligt ter inzage op school. Dit betreft dus alle medewerkers, leerlingen, ouders/verzorgers, stagiaires en andere betrokkenen.

4. Bevordering van sociale vaardigheden en veiligheid

Binnen de klassikale lessen en samenwerkopdrachten tussen leerlingen zitten veel sociaalvormende elementen. De kinderen leren hoe ze met elkaar in gesprek kunnen gaan en worden geactiveerd om zich te verdiepen in de mening van een ander. Deze werkvormen zorgen voor een leeromgeving die sociaal gedrag versterkt.

Wij werken in groep 1 t/m 8 met de methode Kwink. Kwink is een online methode voor sociaal-emotioneel leren, inclusief burgerschap en mediawijsheid.

In groep 1 wordt daarnaast nog extra de sociale vaardigheidstraining "Tim en Toos" 1x per 2 weken gegeven. Ouders krijgen na elk onderwerp een ouderbrief waarin wordt gevraagd de opdracht met elkaar thuis te oefenen en na te bespreken.

Na elke lange vakantie besteedt de leerkracht extra aandacht aan groepsvorming en groepsregels. Hiervoor kan het boek 'De Gouden Weken 2.0' gebruikt worden.

5. Monitoring van de sociale veiligheid

Alle scholen zijn wettelijk verplicht de beleving van veiligheid, de aantasting van die veiligheid en het welzijn van hun leerlingen te meten. Zo is er altijd een actueel en representatief beeld van de situatie waar de school naar kan handelen. Scholen kunnen zelf het instrument kiezen dat ze voor de monitoring willen gebruiken. Op onze school doen we dat in de kleutergroepen met "Bosos" en in groep 3 t/m 8 met "Zien". De inspectie heeft toegang tot de monitorgegevens en ziet erop toe dat, indien nodig, op basis daarvan vroegtijdig maatregelen getroffen worden ter verbetering.

Leerlingen, ouders en medewerkers die vragen of opmerkingen hebben wat betreft hun sociale veiligheid kunnen binnen de school terecht bij de vertrouwenspersoon, Hester Wiersma. Zij is, na de leerkracht, het eerste aanspreekpunt. Aan het begin van het schooljaar stelt zij zichzelf in alle groepen voor en licht zij haar rol toe. Als ouders of leerlingen haar liever mailen kan dat ook: hwiersma@cbsoranje-nassau.nl

Als ouders of medewerkers een extern vertrouwenspersoon willen raadplegen, kunnen zij hiervoor terecht bij ds. G. van Dijk. Meer gegevens staan in de informatiegids.

Algemeen coördinator van het pestbeleid is directeur Carin van den Herik.

6. Wanneer er toch sprake is van pestgedrag

Wanneer is iets plagen en wanneer is het pesten?

Plagen is niet hetzelfde als pesten. De verschillen zou je zo kunnen aangeven:

Plagen	Pesten
gelijkwaardigheid	machtsverschil
wisselend "slachtofferschap"	hetzelfde slachtoffer
humoristisch	kwetsend
af en toe	vaak/voortdurend

De definitie van pesten op school luidt als volgt: “Pesten is het systematisch uitoefenen van psychische en/of fysieke mishandeling door een leerling of een groep leerlingen van één of meer klasgenoten, die niet (meer) in staat zijn zichzelf te verdedigen”. Met deze definitie is het verschil tussen pesten en plagen duidelijk aangegeven. Bij plagen is er sprake van incidenten. Pesten echter gebeurt systematisch: een aantal keren per week, een keer per week of regelmatig.

Pesten komt helaas ook bij ons op school voor. Het is een probleem dat wij onder ogen willen zien en op onze school dan ook serieus willen aanpakken.

Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden:

- Pesten wordt als probleem gezien door alle direct betrokken partijen: Leerlingen (gepeste kinderen, kinderen die pesten en de zwijgende groep leerlingen die niets doet), leerkrachten en de ouders/verzorgers (hierna genoemd: ouders).
- De school probeert pestproblemen te voorkomen, vooral door het actief aanleren van sociaal gewenst gedrag. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.
- Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat signaleren en duidelijk stelling nemen.
- Wanneer pesten ondanks alle inspanning toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert, dan zal er overlegd worden over een andere aanpak, eventueel met hulp van externe instanties.
- Ook kan er advies gevraagd worden aan de vertrouwenspersoon binnen het team. Onze school beschikt over 2 vertrouwenspersonen. Hun namen staan vermeld in de schoolgids.

Indien er toch sprake is van pesten, gaan we daar als team actief mee om. We gaan uit van de aanbevelingen die uitgewerkt staan.

Wil je pesten effectief bestrijden, dan gaan we uit van:

- Regel 1: Inschakelen van de leerkracht wordt niet opgevat als klikken.
- Regel 2: Een medeleerling heeft ook de verantwoordelijkheid om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep. Op www.pestweb.nl worden de verschillende rollen die in een klas voorkomen m.b.t. pesten, beschreven.
- Regel 3: Bij pestproblemen zullen de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid nemen en, indien nodig, overleg voeren met de ouders.

De regels gelden op school en daarbuiten!

De leerkrachten kunnen met hun groep, naast deze schoolregels, ook eigen klassenregels samenstellen. Zowel schoolregels als groepsregels zijn bekend in de groepen. Na iedere lange vakantie staat de leerkracht extra stil bij deze regels en zet opnieuw in op groepsvorming.

HET STAPPENPLAN

Aanpak van ruzies en pestgedrag in vijf stappen.

Voor de leerling:

STAP 1:

Geef duidelijk aan dat je het niet wilt. Probeer het eerst zelf op te lossen door middel van de Ho-Stop regeling.

STAP 2:

Lukt het niet om het probleem zelf op te lossen, ga dan naar de leerkracht.

Voor leerling en leerkracht:

STAP 3:

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderend gesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken.

STAP 4:

De leerkracht bespreekt deze voorvallen met de groep/neemt dit als uitgangspunt om te bespreken hoe je zoiets oplost.

STAP 5:

Bij herhaaldelijke ruzie/pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend/duidelijk gesprek met de leerling die pest/ruzie maakt. Ook over de consequenties.

De fasen van bestraffen treden in werking (zie "consequenties").

De leerkracht beoordeelt wanneer het nodig is om ouders te informeren.

De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, in overleg met de ouders en, indien nodig, met externe deskundigen. De school kan hiertoe Schoolmaatschappelijk Werk en het Samenwerkingsverband inschakelen. Als het pestprotocol in werking wordt gesteld, wordt hiervan melding gedaan bij de SCOPS.

CONSEQUENTIES

Wanneer het pesten aanhoudt, volgen er de maatregelen die hieronder beschreven staan.

Fase 1:

- Door een gesprek de pester bewust laten worden van wat hij met het gepeste kind uithaalt.
- De groep meelopers/toeschouwers erin betrekken, met als doel: bewustwording van eigen verantwoordelijkheid.
- De pester neemt tijdens de pauze niet deel aan het spel.
- Nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn. Bij herhaling ouders inlichten over nablijven.
- Afspraken maken met de pester over zijn/haar gedrag.

Fase 2:

- Een gesprek met de ouders, als voorgaande acties op niets uitlopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken.

Fase 3:

- Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld.

Fase 4:

- In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden.

BEGELEIDING

Begeleiding van de gepeste leerling:

- Medeleven tonen, luisteren en vragen stellen;
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten;
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren;
- Zoeken en oefenen van een andere reactie, bijvoorbeeld: je niet afzonderen;
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest;
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil;
- Sterke kanten van de leerling benadrukken;
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt;
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s);
- Het gepeste kind niet "overbeschermen", bijvoorbeeld naar school brengen of "ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen". Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie, waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

Begeleiding van de pester:

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen);
- Laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor het kind dat gepest wordt;
- Excuses aan laten bieden;
- Laten inzien welke sterke (leuke) kanten het kind dat gepest wordt heeft;
- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest, belonen (schouderklopje) als het zich aan de regels houdt;
- Kind leren om niet meteen kwaad te reageren en zich te leren beheersen;
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?;
- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen.

OORZAKEN VAN PESTGEDRAG KUNNEN ZIJN:

- * Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen);
- * Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt;
- * Voortdurend met elkaar de competitie aangaan;
- * Een problematische thuissituatie;
- * Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt;
- * Kinderen met een (gediagnostiseerde) stoornis in het gedrag.

ADVIEZEN AAN DE OUDERS VAN ONZE SCHOOL

Ouders van gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind;
- Als pesten niet op school gebeurt maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken;
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken;
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen;
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport;
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus;
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden;
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen;
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet;
- Besteed extra aandacht aan uw kind;
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport;
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind;
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Alle andere ouders:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus;
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan;
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag;
- Geef zelf het goede voorbeeld;
- Leer uw kind voor anderen op te komen;
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen;
- Wanneer er op school iets is gebeurd en het is opgelost, maken we een nieuwe start;
- Denk er eens over na wat u zoal bespreekt aan tafel, bedenkt u zich dan dat kinderen heel veel horen en opslaan.

CYBERPESTEN

Digitaal pesten is één van de verschillende vormen van pesten. Het pesten via sociale media gebeurt vaak buiten de school. Het ruziën en pesten gaat op school door. Schoolresultaten lijden eronder. Er ontstaat een onveilig klimaat. Kinderen kunnen minder goed leren. En het pesten heeft effect op het schoolklimaat.

Er zijn verschillende vormen van cyberpesten: anonieme berichten versturen, online schelden en roddelen, bedreigen, foto's van mobieltjes en webcam op internet plaatsen, privégegevens op een site plaatsen, wachtwoorden stelen en misbruiken, haatprofielen aanmaken, virussen sturen, happy slapping en het versturen van een email bom.

Niet al deze vormen zal je vinden op de basisschool, maar toch is het van belang te weten waarin cyberpesten kan ontaarden. De effecten van cyberpesten kunnen erger zijn dan bij

traditioneel pesten. Het pesten is namelijk 'makkelijker' omdat het anoniemer gebeurt en de gevolgen niet direct zichtbaar zijn.

Wanneer de leerkracht weet dat kinderen uit zijn/haar klas thuis Whats app of e-mailcontact hebben, bespreekt de leerkracht met de groep de voordelen én risico's hiervan. In de bovenbouwgroepen is dit in ieder geval aan de orde.

Als Oranje Nassau School kiezen wij voor een preventieve aanpak. Mobiele telefoons blijven thuis of worden anders aan het begin van de schooldag ingeleverd. De laptops beschikken over een filter, waardoor alleen het schoolwerk mogelijk is. In de bovenbouw wordt aandacht besteed aan digitale veiligheid tijdens lessen van Kwink, Wonderlijk Gemaakt en tijdens de week van de mediawijsheid. Ook krijgen de leerlingen van groep 8 jaarlijks een gastles over sexting en krijgen groep 7 en 8 een gastles van Halt over groepsdruk en online veiligheid.

Signalen betreffende cyberpesten nemen we altijd serieus. Wanneer de leerkracht signaleert dat er sprake is van cyberpesten, volgt hij/zij onderstaand stappenplan.

Fase 1:

Gesprek met de gepeste leerling en gesprek met de dader(s)

Deze twee onderdelen vallen beide onder de eerste stap. Ze dienen naast elkaar uitgevoerd te worden. Het is namelijk van belang dat er met zowel het slachtoffer als met de daders in gesprek gegaan wordt. Daarvoor dienen de dader(s) dus opgespoord te worden. Er moet worden afgewogen of de gesprekken afzonderlijk plaatsvinden of dat dit in een driegesprek (leerkracht, slachtoffer, dader) kan plaatsvinden. Hierbij worden duidelijke afspraken gemaakt over het vervolg.

Gesprek met de gepeste leerling

Het is van belang dat de leerkracht:

- Deze leerling en diens klacht serieus neemt;
- De leerling zijn verhaal laat doen en daar de tijd voor neemt;
- Zich probeert in te leven in de leerling;
- Geen verwijten maakt. Dat maakt het onveilig voor de leerling, waardoor deze minder zal vertellen of zelfs helemaal niets meer zal vertellen;
- De leerling de tip geeft om de pester te blokkeren en/of te verwijderen wanneer het om digitaal pesten gaat;
- Door blijft vragen. Vooral wanneer het gaat om een gesprek met een leerling na het signaleren van digitaal pesten. De leerling zal niet snel vertellen dat hij/zij gepest wordt of zelf pest.

Opsporen van de dader(s)

Soms zal bekend zijn wie de pester is en soms niet. Wanneer niet bekend is wie de pester is, zal er getracht moeten worden om dit op te sporen. Dit kan gedaan worden door gesprekken te bewaren en uit te printen. In deze gesprekken kunnen aanwijzingen staan over wie de dader is. De dader kan wellicht ook worden gevonden door in de klas te praten over wat er is gebeurd.

Gesprek met de dader(s)

Hierbij is het van belang:

- In te gaan op wat er gaande is;
- Door te vragen;
- Goed te luisteren naar de kant van het verhaal van deze leerling en dit serieus te nemen;
- Te wijzen op de mogelijke gevolgen voor de gepeste leerling;
- Duidelijk te maken dat de leerling zich schuldig maakt aan een ernstig feit en dat dit in sommige gevallen zelfs strafbaar is.

Fase 2:

Ouders/verzorgers van de leerlingen op de hoogte stellen

De leerkracht informeert zowel de ouders/verzorgers van de gepeste leerling als de ouders/verzorgers van de pester zo spoedig mogelijk over wat er speelt. Dat gebeurt bij voorkeur vóór het gesprek met de betrokken leerlingen.

Denk hierbij aan het volgende:

- De leerkracht vraagt de ouders of zij de signalen herkennen. Wanneer zij niet weten wat de signalen zijn, kunt u hen hierover informatie geven;
- De leerkracht vertelt ouders/verzorgers dat het niet hun schuld is;
- De leerkracht informeert de ouders over de afspraken die met de leerlingen zijn gemaakt, wanneer het gesprek met hen al heeft plaatsgevonden;
- De leerkracht vertelt de ouders welke maatregelen zij kunnen nemen/wat zij kunnen doen.

Ouders en school hebben hierin een gezamenlijke verantwoordelijkheid, omdat cyberpesten vaak buiten school(tijd) gebeurt.